

JAARVERSLAG 2020

BELGISCHE FEDERATIE VAN VOEDSELBANKEN

STEENWEG OP ZELLIK 12, B 7 – 1082 BRUSSEL

INFO@FOODBANKS.BE

WWW.FOODBANKS.BE

INLEIDING

In 2020 wendde een record aantal begunstigen zich tot de Voedselbanken. Afhankelijk van de maand deden in 2020 tussen de 175 000 en 195 000 mensen een beroep op voedselhulp via de aangesloten verenigingen bij de Voedselbanken. Dit is een significante stijging ten opzichte van de vorige jaren.

De effecten van de gezondheids crisis op het aantal begunstigen zijn duidelijk en verklaren deze drastische stijging. In totaal werd 20 967 ton voedsel verdeeld, 24% meer dan in 2019. Voor het eerst moest de Belgische Federatie van Voedselbanken aanzienlijke hoeveelheden voedsel aankopen om aan de toegenomen behoefte te voldoen.

Het jaar 2020 werd eveneens gekenmerkt door een grote golf van solidariteit dankzij de mobilisatie van vele vrijwilligers en de financiële steun ontvangen van de federale overheid, bankinstellingen, particulieren en bedrijven.

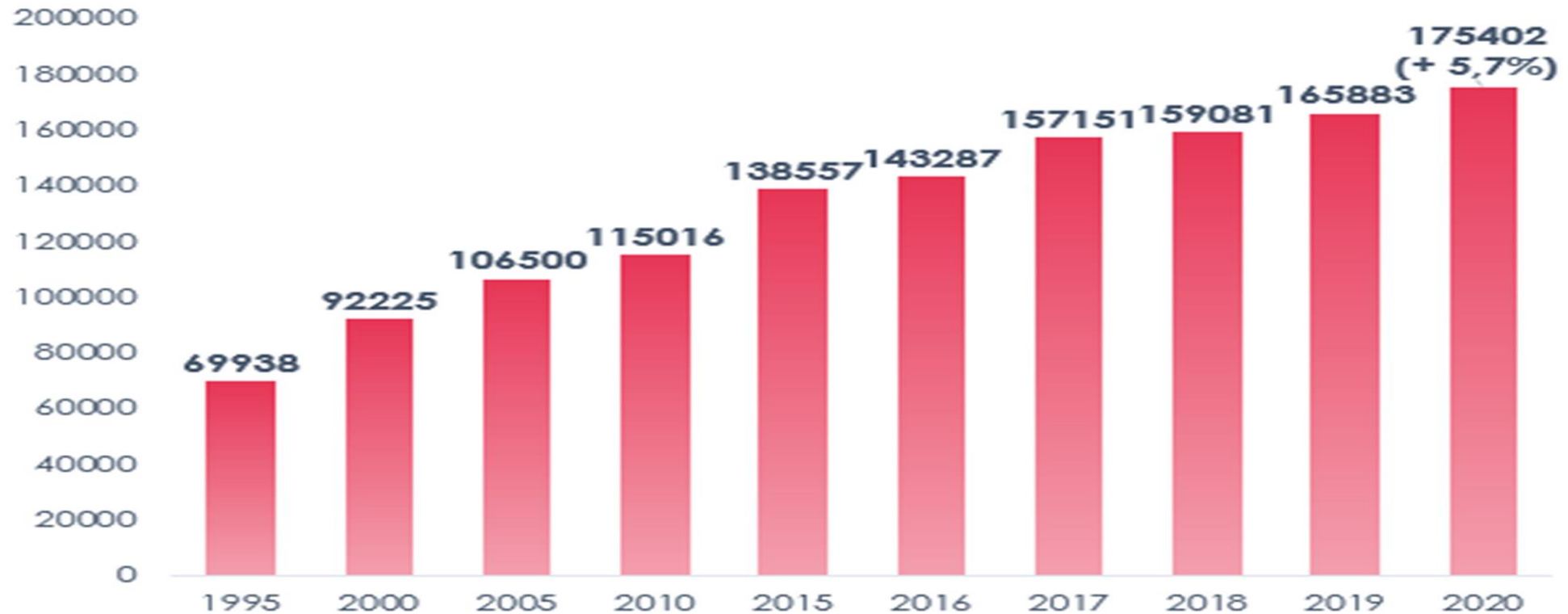
Ondanks de urgentie van de gezondheids crisis is de distributie van voedsel gewaarborgd in overeenstemming met de gezondheidsmaatregelen. Dit alles was mogelijk dankzij de mobilisatie van vele vrijwilligers, de uitzonderlijke aankoop van voedingsproducten, de structurele leveringen van de FEAD en de programma's die door lokale organisaties zijn opgezet. We zijn erg dankbaar en trots op deze ongelooflijke mobilisatie in België. Het is echter duidelijk dat de inspanningen moeten worden gehandhaafd. De gevolgen van de crisis zullen immers in 2021 duidelijk voelbaar blijven

Tot slot wensen wij onze bijzondere dank en waardering uit te spreken voor allen die de goede werking van de Voedselbanken hebben mogelijk gemaakt: de 332 vrijwilligers en de algemene coördinator, de 37 sociale contractuelen, de 631 aangesloten liefdadigheidsverenigingen en hun medewerkers, de bedrijven en organisaties die goederen hebben geschonken of financiële steun, de POD-Maatschappelijke Integratie die instaat voor de aankoop en de organisatie van de goederen met de financiële steun van het Europees Fonds voor Hulp aan de meest Hulpbehoevenden en, niet in het minst, de vele milde particuliere schenkers voor hun onontbeerlijke financiële steun. Een speciaal woord van dank ook voor onze ambassadeurs Sandra Bekkari en Julien Lapraille die zich in 2020 terug belangeloos hebben ingezet voor ons goede doel.

Jef Mottar
Gedelegeerd bestuurder

Piet Vanthemsche
Voorzitter

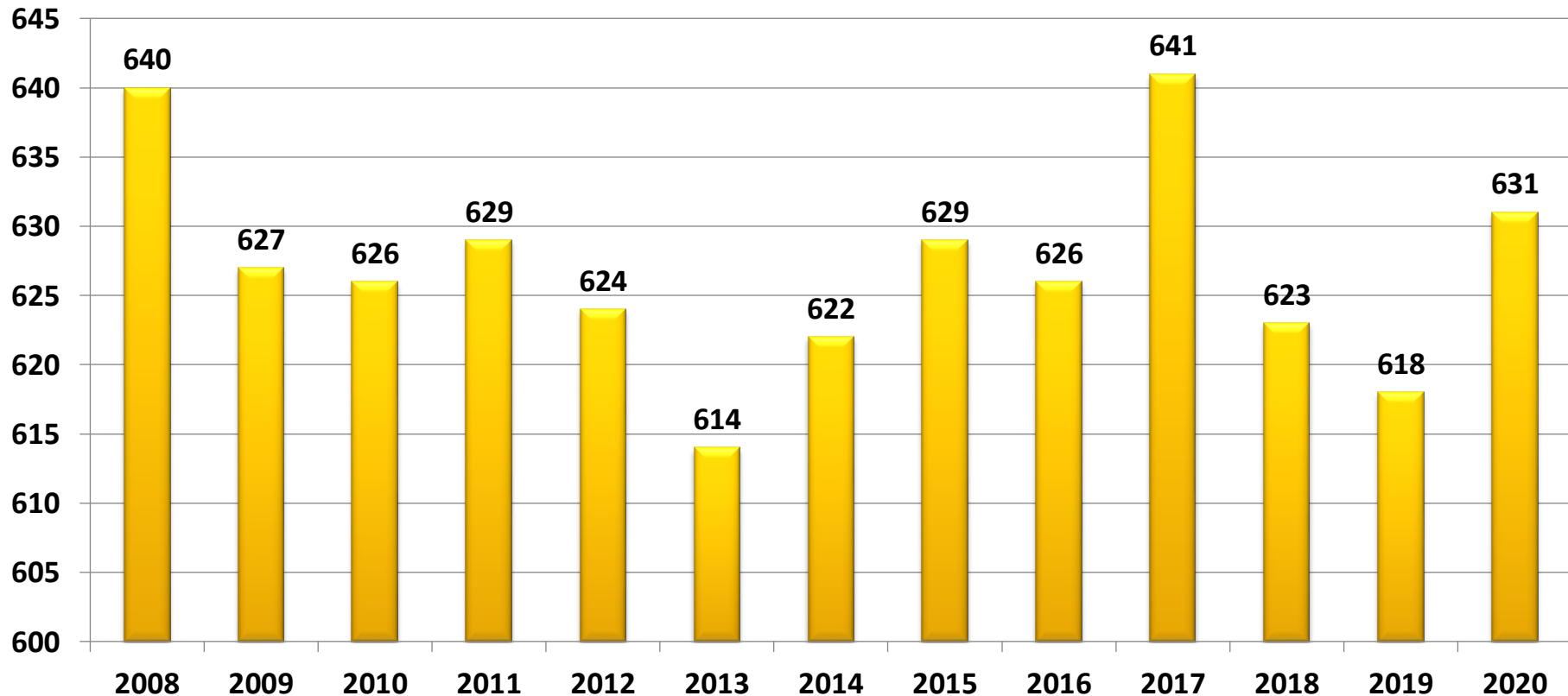
BEGUNSTIGDEN

Per maand werden gemiddeld 175 402 personen geholpen via de aangesloten verenigingen (+ 6% t.o.v. 2019). Daarnaast werden, vooral in de zomerperiode, ook heel wat niet aangesloten organisaties, zoals OCMW's, bevoorrad. Hierdoor werden in de zomermaanden extreme pieken bereikt. Geschat wordt dat toen zo'n 195 000 personen per maand geholpen werden (+ 15% t.o.v. 2019) . De hoogste stijging deed zich voor in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met een toename op jaarbasis van ruim 16,5%.

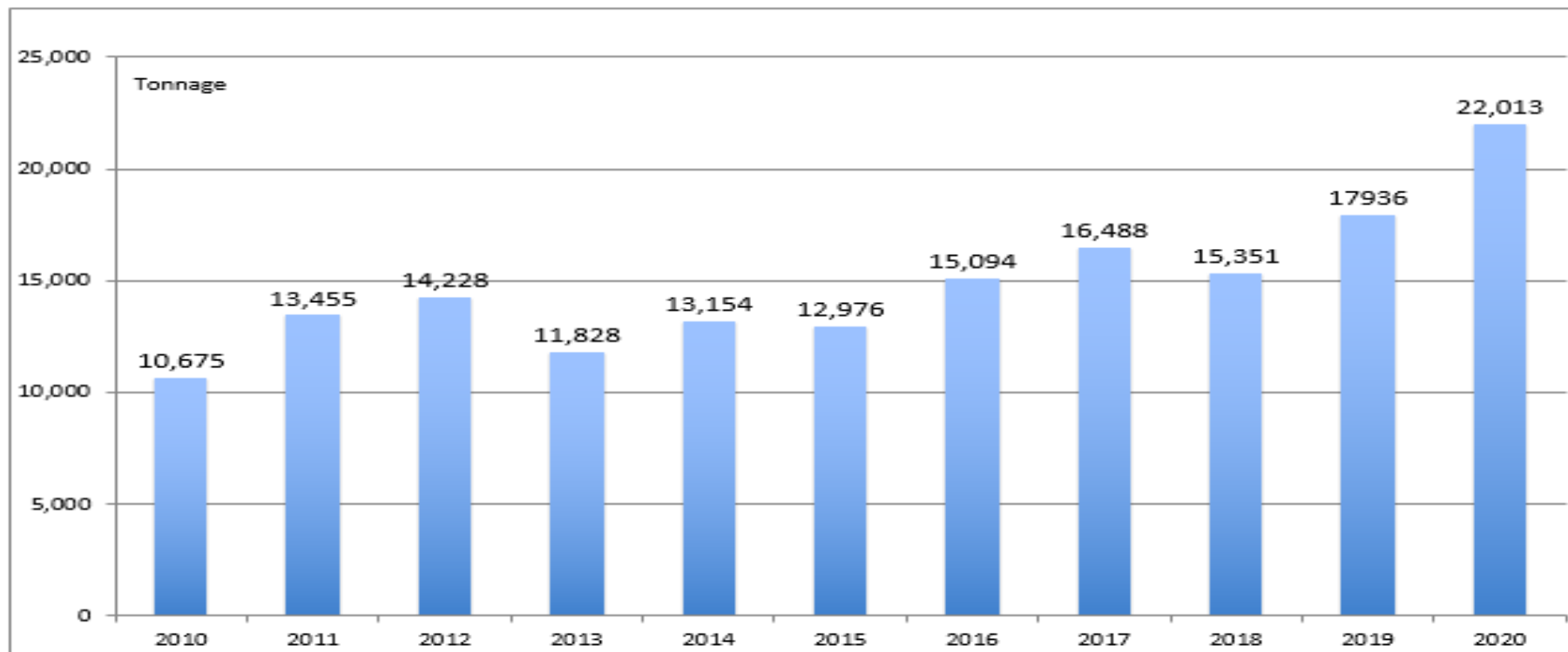
Als gevolg van de gezondheidscrisis hebben zich nieuwe profielen van begunstigden aangeboden, die niet konden genieten van de steunmaatregelen van de overheid, zoals laaggeschoolden met een precair arbeidsstatuut en jobstudenten.

AANGESLOTEN CARITATIEVE VERENIGINGEN

In 2020 waren er 631 liefdadigheidsverenigingen aangesloten. Dit is een lichte stijging t.o.v. 2019 (+ 2,1%), waarschijnlijk als gevolg van de Covid-19 crisis. Het gemiddeld aantal aangesloten verenigingen van de voorbije 10 jaar bedraagt 626.

BEVOORRADING

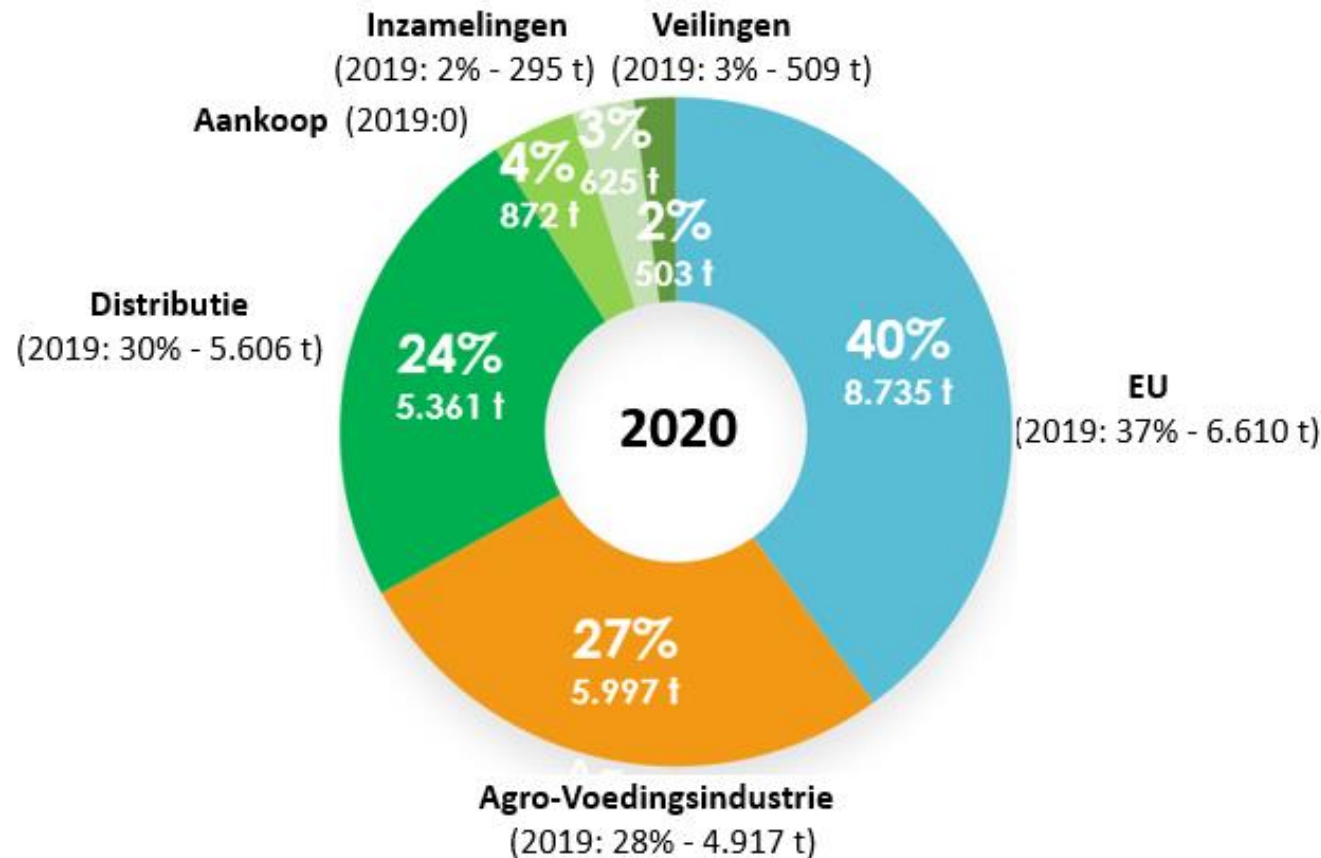
In 2020 werd via het netwerk van de Belgische Voedselbanken 20 967 ton voedsel verdeeld, 24% meer dan vorig jaar.

De sterke toename van het volume werd veroorzaakt door: (1) grotere hoeveelheden producten ontvangen via het Fonds voor Europese hulp aan de meest behoeftigen (FEAD) (2.125 ton), (2) aankoop van voedsel (792 ton) en (3) meer goederen geschonken door de voedingsindustrie (1.080 ton).

12 653 ton of 57,5% van de totaal verdeelde hoeveelheid goederen waren gerecupereerde onverkochte voedingswaren die zo gevaloriseerd werden en bijgedragen hebben tot het verminderen van voedselverliezen.

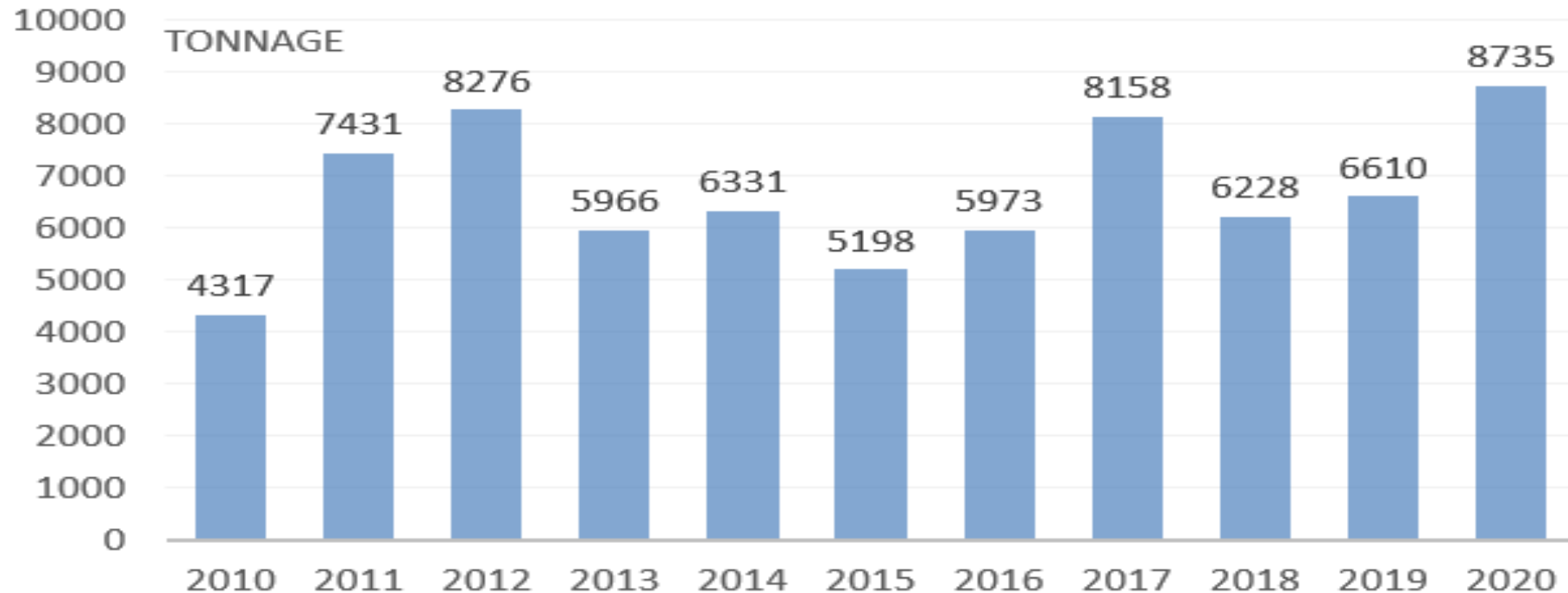
In totaal werden op jaarbasis 44 miljoen maaltijden geschonken

BEVOORRADINGSBRONNEN

Het Europees Fonds voor Hulp aan de meest Behoeftigen bleef ook in 2020 de belangrijkste bevoorradingsbron met 40% t.o.v. de totaliteit. Het aandeel van de voedingsindustrie kende een significante groei tot 5.997 ton t.o.v. 4.917 ton in 2019. Het aandeel van de distributie nam licht af. Dit is toe te schrijven aan een sterke afname van de beschikbare voedseloverschotten tijdens de eerste corona golf, als gevolg van een ongeziene hamsterwoede bij de consumenten. In 2020 werd, gedwongen door de toegenomen vraag ten gevolge van de Covid-19 crisis, uitzonderlijk ook 872 ton voedsel en hygiëne producten aangekocht. Dit was mogelijk dank zij de solidaire financiële steun van particulieren, overheid, bedrijven en organisaties. Meer dan de helft (53,5 %) van de totaliteit van de ingezamelde producten zijn gerecupereerde kwaliteitsvolle voedseloverschotten, waardoor 11.781 ton voedselverlies kon worden vermeden.

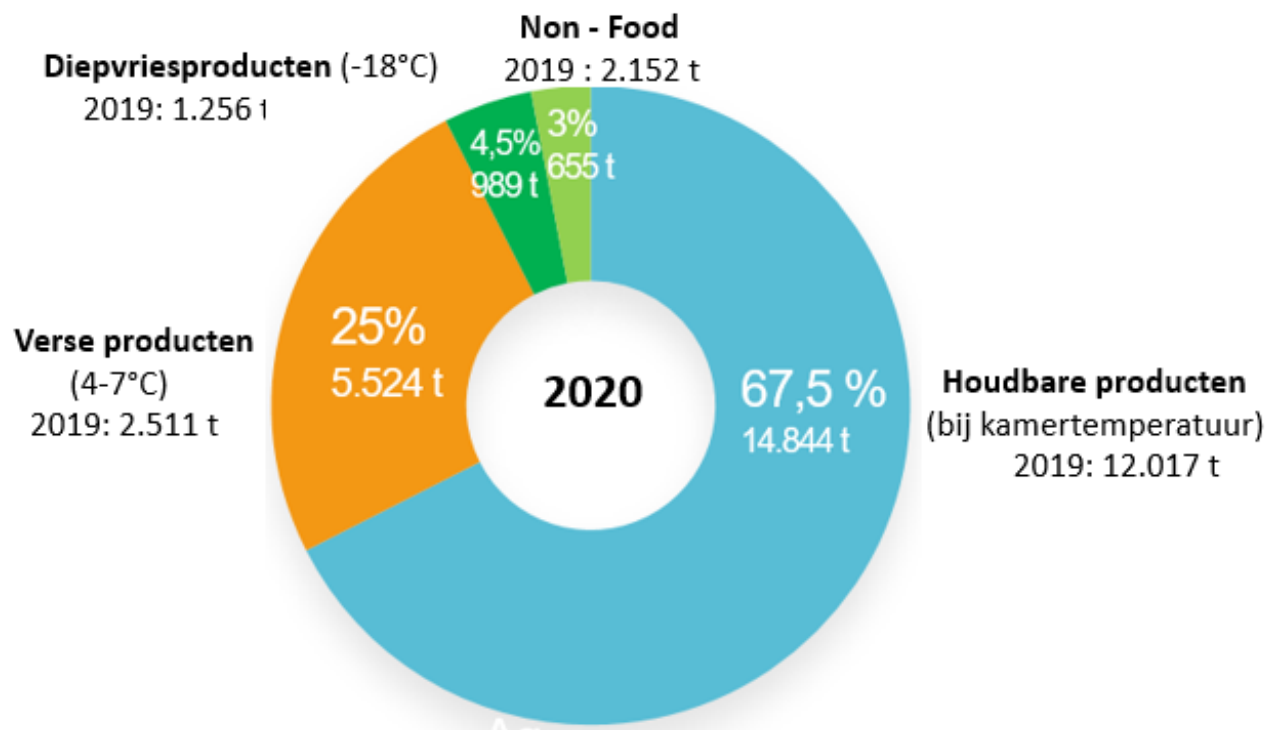
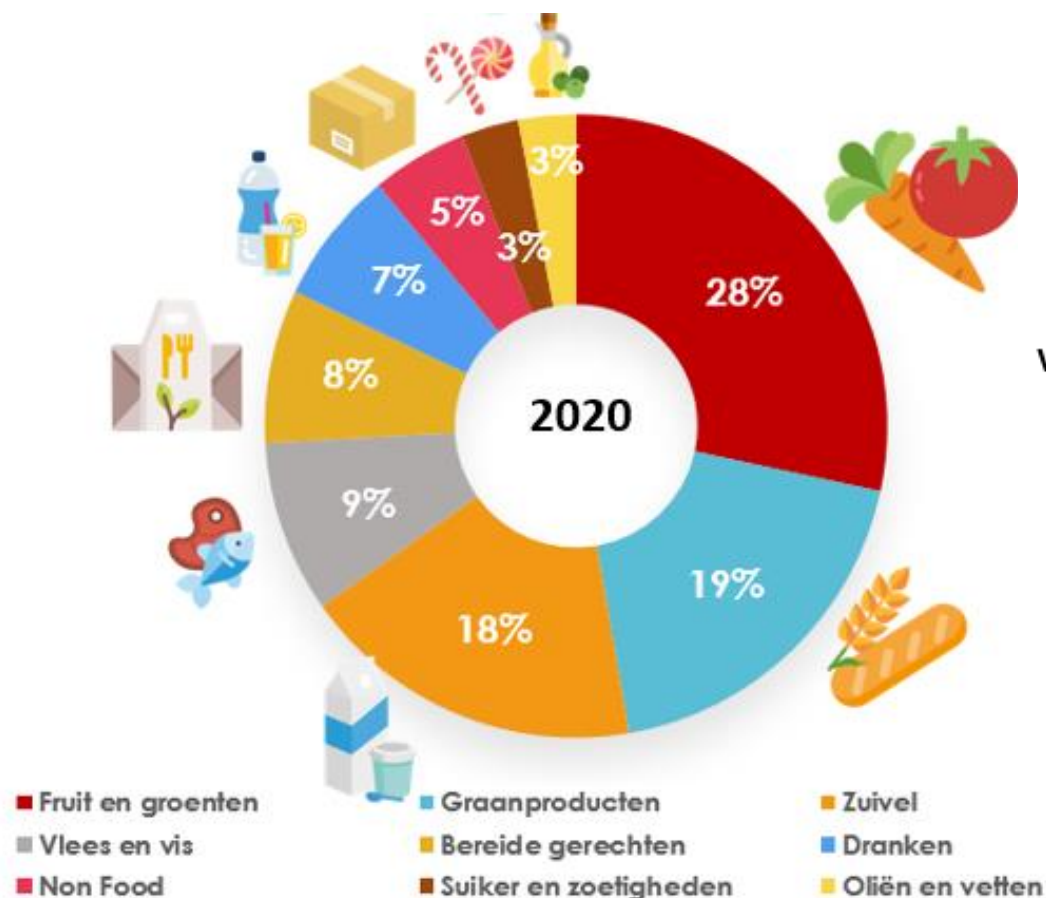
Europees Fonds voor Hulp aan de Meest Hulpbehoevenden

Dank zij het Europees Fonds voor Hulp aan de Meest Hulpbehoevende kan de Belgische federale overheid (Dienst Maatschappelijke Integratie) voedsel aankopen voor gratis voedselhulp. In 2020 werd een record hoeveelheid producten verdeeld, dit door een samenloop van omstandigheden. In het begin van het jaar werd het restant van de goederen van Campagne 2018 uitgeleverd, waarna de ganse Campagne 2019 volgde. Op het einde van het jaar werden de leveringen van de Campagne 2020 opgestart.

Dit heeft tot gevolg dat voor 2021 het volume Europese goederen een stuk lager zal zijn. Naar verwachting zal dit slechts ongeveer 2/3de bedragen van 2020.

AARD VAN DE PRODUCTEN

Het aandeel groeten en fruit in het totaal productassortiment is veruit het hoogst (28%) , gevolgd door graan- en zetmeel houdende producten (o.a. brood, aardappelproducten, ontbijtgranen , ..) (19%) en zuivel (18%). Het volume vlees en vis is significant toegenomen, terwijl het volume niet-voedingsproducten merkelijk lager was in vergelijking met 2019. Het totaal assortiment is nutritioneel evenwichtiger geworden in vergelijking 2019. Dit is het gevolg van het hoger volume Europese producten en de aankopen, waardoor een bijsturing van de nutritionele balans mogelijk was. Opvallend is ook de belangrijke toename van het volume verse producten (4-7°C), producten met een gemiddeld gezonder nutritioneel profiel.

NATIONALE ACTIES

COLLECTES	2018	2019	2020
COLRUYT	236 625 €	284 378 €	137 629 €
DELHAIZE	580 000 €	605 558 €	244 107 €
TOTAAL	816 625 €	889 930 €	381 736 €

De opbrengst van de jaarlijkse collectes bij Colruyt en Delhaize kende in 2020 een duidelijk dalende tendens. Het succes van een inzamelactie hangt in belangrijke mate af van de aanwezigheid van vrijwilligers in de winkels voor het uitdelen van de bonnen aan de klanten. Als gevolg van de corona maatregelen konden de collectes niet ondersteund worden door vrijwilligers, wat de significant mindere opbrengst verklaart.

Daarnaast startte Lidl met het “**Good Taste Zero Waste**” programma in de loop van het jaar. Hierbij wordt de opbrengst van de verkoop van producten op vervaldatum geschonken aan de Belgische Voedselbanken. Voor 2020 bedroeg de opbrengst 150 000 euro.

De Voedselbanken ontvangen de ingezamelde bedragen niet als dusdanig, maar het equivalent aan nutritioneel hoogwaardige en kwaliteitsvolle levensmiddelen, overeenkomend met de waarde van het ingezamelde bedrag.

FINANCIËLE & OPERATIONELE ASPECTEN

De **ontvangsten** in 2020 bedroegen 6.179.036€ tegenover 2.992.686€ het jaar voordien. Deze zeer uitzonderlijke stijging van 206% is helemaal te wijten aan de golf van solidariteit die losbarstte na onze oproep in de pers dat we enerzijds met een tekort aan voedsel kampten en anderzijds met een sterke stijging van het aantal hulpbehoevenden. We kregen giften van de overheid, van de industrie en zakenwereld, van speciaal voor ons opgezette acties en van heel veel nieuwe particuliere schenkers.

Ook de **uitgaven** stegen sterk tot 5.101.617€ tegenover 2.987.001€ in 2019. De voornaamste oorzaak van deze belangrijke stijging is de uitzonderlijke aankoop van voedsel om onze tekorten aan te vullen. Verder zagen we een sterke stijging van de logistieke kosten (opslag en transport) volledig in lijn met het gestegen verdeelde volume zowel uit het Europees fonds, onze aankopen en de ontvangen giften. Ook kenden we voor de eerste keer personeelskosten aangezien er in 2020 een parttime bediende werd aangeworven. Tenslotte stegen ook de afschrijvingen door belangrijke investeringen op het eind van 2018 die nu voor een vol jaar doorwegen.

In 2020 boekten we dus een **operationele winst** van 1.077.419€ tegenover 5.934€ een jaar eerder. Deze winst wordt volledig overgedragen naar het volgend boekjaar aangezien wij in 2021 nog een stijging van het aantal hulpbehoevenden verwachten in combinatie met een verminderd aanbod uit het Europees Hulpfonds en een daling van de giften.

De totale investeringen in 2020 bedroegen 400.000€. Het betreft hier voornamelijk een uitbreiding van onze gebouwen in Doornik en een opfrissing van onze gebouwen in Luik.

We konden ook de fondsen van de vereniging verhogen met 2.500.000€, die zullen aangewend worden om de lokalen van de verschillende Voedselbanken aan te passen aan de verhoogde capaciteitsbehoefte en de wettelijke hygiëne vereisten. De investeringen zullen ook de werkomstandigheden voor onze vrijwilligers verbeteren. Voor 2021 staat er concreet investeringen gepland voor de Voedselbank Namen Luxemburg, de Voedselbank Limburg en de Voedselbank Antwerpen Mechelen Turnhout.

De kostprijs per geschonken maaltijd blijft met 0.115 € zeer laag, maar stijgt lichtjes tegenover het jaar voordien, door de aankopen van voedsel, waar we in andere jaren alleen geschonken voedsel verdeelden

UITDAGINGEN

Hoe groot wordt de toestroom van nieuwe klanten? Zal het lukken om voldoende voedsel in te zamelen en te verdelen? Voor 2021 zijn de uitdagingen groter dan ooit.

Door de hervorming van het Fonds voor Europese hulp aan de meest behoeftigen (FEAD) dreigt er minder budget ter beschikking te zijn voor de aankoop van voedsel, hetgeen een aanzienlijke impact zou hebben op de kwantiteit en kwaliteit van het gedistribueerde voedsel.

Bovendien stelt de Belgische Federatie van Voedselbanken vast dat de beschikbare voorraden in de laatste maanden van 2020 sterk zijn afgenomen en momenteel de vraag hoger is dan het aanbod. Hierdoor zullen de Voedselbanken terug verplicht worden om voedsel aan te kopen om aan de gestegen vraag te kunnen voldoen, voor zover de nodige financiële middelen aanwezig zullen zijn.

Het aantal begunstigden zal naar verwachting de komende maanden verder toenemen. Wij roepen de federale en regionale autoriteiten en beleidsmakers dan ook op om hun verantwoordelijkheid te nemen en de Voedselbanken verder financieel te ondersteunen in de strijd tegen de honger in ons land. Ook de steun van particulieren en bedrijven zal meer dan ooit noodzakelijk zijn. Met verenigde krachten moeten we er ook dit jaar samen in slagen de noden te lenigen.

BELANGRIJKE GEBEURTENISSEN 2020

- 11 02 2020** **Officiële opening nieuwe locatie Voedselbank van Brussel – Brabant** in aanwezigheid van Nathalie Muylle , Federaal Minister van Tewerkstelling, Economie en Consumentenzaken, belast met Armoedebestrijding. D de nieuwe locatie is klaar om in te spelen op de verwachte verdere stijging van de nood aan voedselhulp. Bij dezelfde gelegenheid werden tijdens een persmoment de jaarcijfers 2019 van de Belgische Federatie van Voedselbanken toegelicht.
- 03 - 16/06 2020 COLRUYT nationale voedselinzamelingsactie ten voordele van de Voedselbanken. Bij afrekening aan de kassa kon de klant een waardebon van 4 of 7 euro schenken ten voordele van mensen in nood. Omwille van corona maatregelen waren er dit jaar geen vrijwilligers aanwezig aan de ingang van de winkels om de waardebonnen te verdelen.
- 08 10 2020 Naar aanleiding van de Wereldvoedseldag op 16 oktober en de Wereldarmoededag op 17 oktober bracht Voedselbank **ambassadrice Sandra Bekkari** een bezoek aan de Voedselbank Oost-Vlaanderen in Eke en de aangesloten vereniging vzw Open Plaats in Gent. Ze kwam er meer te weten over hoe voedselhulp in zijn werk gaat in coronatijden en op welke manier de Voedselbanken en de aangesloten verenigingen zich organiseren om de veiligheid van de vrijwilligers en de begunstigen te beschermen. Sandra Bekkari steunde ook de oproep naar nieuwe, jonge medewerkers die zich als vrijwilliger willen engageren bij de Voedselbanken.
- 27 10 2020** Bezoek **H.M. Koningin Mathilde** aan de Voedselbank van Luik en aan de aangesloten vereniging vzw "Accueil et Partage" te Ougrée die strijdt tegen honger en sociale uitsluiting. De koningin wou kennismaken met diverse schakels in de voedselhulp, waarin de Voedselbanken een belangrijke rol spelen. Zij bezocht de magazijnen van de Voedselbank en woonde een werkvergadering bij waarin de invloed van de sanitaire crisis op de voedselhulp haar werd toegelicht.
- 05 – 25/11 2020** **DELHAIZE** nationale voedselinzamelingsactie ten voordele van de Voedselbanken. Door de gezondheids crisis konden vrijwilligers **geen** waardebonnen aanbieden aan de klanten bij het binnenkomen, zoals wel het geval was in het verleden. Bij afrekening aan de kassa kon de klant een waardebon van 1,50, 3, 6, 9 euro schenken ten voordele van mensen in nood.
- 26 11 2020** **Naar aanleiding van de Internationale Dag van de Vrijwilliger op 5 december 2020 volgde Télé Ciné Revue Voedselbank ambassadeur en TV kok Julien Lapraille tijdens een werkbezoek aan de Voedselbank Brussel-Brabant . Hij hielp bij het sorteren en klaarzetten van de goederen, waarna de verenigingen de voorraden kwamen ophalen. Vervolgens bezocht hij de aangesloten vereniging vzw "Porte Verte-Snijboontje" in Molenbeek, waar hij meehielp bij de voedselbedeling aan de begunstigen.**
- 16 – 24/ 12 2020 Eindejaarsactie **#IedereenVoedselbank.be**. Gezinnen in financiële moeilijkheden konden zich aanmelden via een lokale aangesloten vereniging op het online platform www.iedereenvoedselbank.be om zich kandidaat te stellen voor een kerstmaal. Enthousiaste hobby- en professionele koks die hun steentje wilden bijdragen, kozen een gezin voor wie ze een maaltijd wilden bereiden. In totaal registreerden zich 1210 gezinnen, goed voor 3500 kerstmaaltijden.

SAMENSTELLING VAN HET BESTUURSORGaan

(op datum van 31 december 2020)

Piet Vanthemsche	Voorzitter
Luc Rogge	Vice-voorzitter
Jacques Vandenschrik	Vice-voorzitter
Ignace Bosteels	Vice-voorzitter
Jozef Mottar	Gedelegeerd Bestuurder
Henry Buyens	Secretaris-generaal
Freddy Bevernage	Bestuurder
Gaëtane Demeure	Bestuurder
Bruno Neve	Bestuurder
Alain Bulon	Bestuurder
Fons Jaspers	Bestuurder
Luc Goossens	Bestuurder
Paul Demedts	Bestuurder
Jean-Marie Standaert	Bestuurder
Dirk Decoster	Bestuurder

Commissaris-revisor:

*RSM Inter Audit, vertegenwoordigd door Marie Delacroix

MEDEWERKERS BELGISCHE FEDERATIE VAN VOEDSELBANKEN

(op datum van 31 december 2020)

Piet Vanthemsche	Voorzitter
Jozef Mottar	Gedelegeerd Bestuurder
Etienne Rubens	Algemeen Coördinator
Henry Buyens	Secretaris-generaal
Marc Mertens	Penningmeester
Freddy Bevernage	Legaten
Jacqueline Vanhussel	Communicatie
Peter Van Bossuyt	Communicatie
Gaëtane Demeure	Coördinatie Bevoorrading
Peter Coppens	Coördinatie Bevoorrading
Jean-Marie Belien	Statistiek
William De Witte	Aankoop
Jean Noblesse	Nationale Inzamelingen
Lieve Busschots	Voedselveiligheid
Philippe Van Eerdewegh	IT
Roland Vandermeersch	IT
Alain Claesens	Verzekeringen
Willy De Mesmaeker	Vertalingen

